

ставилися запитання, релевантні до скоєного злочину. 1902 року, в суді, за допомогою інструментальних методик, вдалося вперше довести непричетність обвинуваченого в скоєнні злочину.

Перший поліграф, придатний для розслідування злочинів, був створений американцем Джоном Ларсоном (John Larson) 1921 року. Даний прилад реєстрував на паперовій стрічці, що рухалася, – пульс, тиск крові та дихання. Незважаючи на свою прогресивність, цей прилад значно відрізнявся від сучасних поліграфів.

Введення 1926 року американцем Леонардом Кілером (Leonard Keeler) каналу реєстрації опору (провідності) шкіри значно підвищило точність результатів поліграфічних обстежень. Поліграф Кілера використовувався в створеній ним Чиказькій лабораторії розслідувань злочинів. Ним також уперше була запроваджена 5-канальна реєстрація тремору. Якщо Ломброзо вважається засновником першого поліграфа, то Кілер – засновником сучасного поліграфа.

Сучасний поліграф реєструє від 5 до 7 показників. 5 з них були введені вперше Кілером, а вже подальший розвиток поліграфа здійснювався шляхом підвищення точності показників, що реєструються та розробки нових методів поліграфічного обстеження.

Поліграф офіційно вважається одним із найважливіших винаходів людства.

Українська компанія АРГО-А володіє найбільшою у світі колекцією чорнильних, термальних і комп'ютерних поліграфів різних поколінь та брендів, серед яких 117 історичних детекторів брехні (станом на 29/04/2010) виробництва Lafayette Instrument Company, Stoelting, Associated Research, B&W Associates, Thompson-Metrigraph Instrument Company та інші. Бібліотечний фонд і колекція детекторів брехні компанії АРГО-А постійно поповнюються.

В Україні застосування поліграфа (детектора брехні) прямо законодавством не передбачено. В таких випадках традиційно використовується принцип «все, що не заборонено законом, дозволено». Існують лише 2 законодавчі акти, які врегульовують використання поліграфа: «Інструкція щодо застосування комп'ютерних поліграфів у роботі з персоналом органів внутрішніх справ України», Наказ міністерства доходів і зборів УКРАЇНИ «Про використання поліграфів у діяльності Міністерства доходів і зборів України та його територіальних органів».

Використання методу сферичних панорам. 3D сканування та суміжних з ними новітніх технологій у криміналістиці

Антоненко А.О., Онищенко О.Е., студенти ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Семенов В.В.*

Судова фотографія – це галузь криміналістичної техніки, яка розробляє фотографічні засоби, прийоми і методи виявлення, фіксації та дослідження доказів.

Як передбачає ст. 237 КПК, при проведенні слідчих дій, особливо під час огляду місця події, слідчий має право проводити фотографічну зйомку.

Результати фотозйомки успішно використовуються при розслідуванні різних видів злочинів, експертних дослідженнях та в оперативно-розшуковій діяльності, оскільки вони дають можливість відтворити обстановку та обставини події, зафіксувати сліди злочину, виявити слабо видимі або невидимі деталі об'єкта, розшукати підозрюваного або потерпілого.

Беручи свій початок ще з середини XIX століття, криміналістична фотографія постійно розвивається, використовуючи нові методи та засоби фотозйомки. Так, на сьогоднішній день, цифрова фотографія повністю витіснила зйомку на традиційні плівкові світлочутливі фотоапарати, а новелою в кримінальній фотографії стало застосування 3D технологій та відповідного апаратного й програмного забезпечення.

Одним із розповсюджених методів криміналістичної фотозйомки із використанням 3D технологій є метод сферичних панорам. За його допомогою слідчий може швидко і точно зафіксувати місце події і застосовуючи спеціальне програмне забезпечення зробити його сферичний макет. Під час перегляду такого макету складається враження присутності на місці події, оскільки сферична панорама відображає простір із максимальним кутом охоплення (360x180 градусів).

Цей метод є доволі зручним для всіх учасників провадження, зважаючи на те, що в подальшому завжди можна переглянути взаємне розташування всіх предметів на місці злочину. Крім того, можливості спеціального програмного забезпечення дозволяють об'єднати кілька сферичних панорам в одну цілісну (тобто створити віртуальний тур), а відтак з'являється можливість віртуального переміщення територією, де проводиться огляд місця події. Це дає можливість особам, які навіть не були присутні під час огляду місця події, з легкістю формувати різні версії вчинення злочинів на підставі отриманої інформації.

Проведення експертизи та документування безпосередньо на місці злочину вимагає високої точності та оперативності, що є вкрай проблематичним для слідчих у зв'язку з обмеженнями в часі та хиткістю доказів. Науково-технічним засобом, який забезпечує комплексну фіксацію обстановки на місці події із здійсненням точного відображення зовнішнього вигляду, форми, вимірювань відстаней між об'єктами, кутів їх взаємного розташування та розмірів є лазерні 3D сканери. За допомогою відповідного програмного забезпечення, використання 3D сканеру дозволяє протягом невеликого проміжку часу (від 30 до 90 хвилин) створити точну фотореалістичну модель місця події, розглянути її з будь-якого ракурсу та відстані як в цілому, так й окремі об'єкти, що відображені в ній.

Важливим є й те, що дане програмне забезпечення дає можливість проводити реконструкцію місця події та здійснювати різного роду операції з окремими об'єктами як в 3D моделі, так і окремо від неї. Імпортувати в 3D модель місця події інші трьохвимірні об'єкти для ілюстрації їх розташування в певні проміжки часу вчинення злочину.

Також не варто забувати про ряд суміжних технологій, що здобувають все більшого поширення в роботі криміналістів. Наприклад, для створення реальної 3D-моделі (у зменшеному чи збільшеному масштабі), яка зможе слугувати як доказ в арбітражному, цивільному та кримінальному процесі,

може бути використаний 3D-принтер, пристрій, що використовує метод пошарового створення фізичного об'єкта на основі віртуальної 3D-моделі. Тому цілком можливо, що в недалекому майбутньому експерти будуть змушені розробляти методики, пов'язані з діагностичним та ідентифікаційним дослідженням 3D-принтерів, та виготовлених з їх допомогою реальних 3D-моделей.

Отже, криміналістична фотографія широко використовується у криміналістиці як під час огляду місця події, відтворення обставин та обстановки скоєння злочину, так і під час проведення експертизи і роботи із доказами. Розвиток технологій запровадив використання нових методів криміналістичної фотографії, провідними з яких метод сферичних панорам та 3D сканування. Окрім цих методів широкого розповсюдження здобуває використання 3D принтерів та інших допоміжних приладів, мета яких полягає у достовірному відтворенні всіх об'єктів та обставин скоєння злочину.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : станом на 1 січ. 2013 р. : відповідає офіц. тексту. – Х. : Право, 2013. – 344 с.
2. Шепітько В.Ю. Криміналістика [Текст] / За редакцією доктора юридичних наук, професора, члена кореспондента Академії правових наук України В.Ю. Шепітька – Київ. «Ін Юре», 2001. – 682 с.
3. Шехавцов Р.М. Впровадження технологій 3D моделювання у розслідування злочинів: правові та криміналістичні проблеми [Текст] / Р.М. Шехавцов // Криміналістика XXI століття. С. 166-170.
4. Кофанов А.В., Кобилянський О.Л. Судова (криміналістична) фотографія: навчальний посібник [Текст] / А.В. Кофанов, О.Л. Кобилянський – Київ. «Наукова бібліотека криміналіста», 2006. – 352 с.

Реформи законодавства України в умовах євроінтеграції в правоохоронній сфері

Березанська О.О., студент Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор *Лук'янчиков Є.Д.*

16 вересня 2014 року Верховна Рада України ратифікувала Угоду про асоціацію з Європейським Союзом. Щоб стати рівним партнером країн Євросоюзу, Україна повинна здійснити ряд реформ та провести роботу щодо адаптації національного законодавства до законодавства Європейського союзу.

Процес адаптації регулюється Законом України від 18.03.2004 року № 1629-IV «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу».

Для адаптації національного законодавства в правоохоронній сфері до законодавства Європейського союзу проведено значну роботу. Так, 12.12.2001 підписано міжнародну Угоду «План дій Європейського Союзу в галузі юстиції та внутрішніх справ» (далі - План дій). Одним з основних його завдань є розвиток партнерства та практичного співробітництва між Європейським Союзом, його країнами-членами, сусідніми країнами-кандидатами на вступ до ЄС та Україною в галузі юстиції та внутрішніх справ. План дій охоплює такі сфери співробітництва, як боротьба з